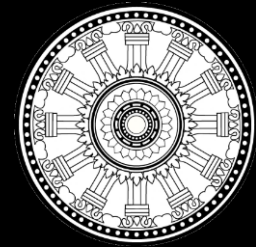
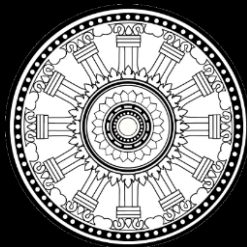

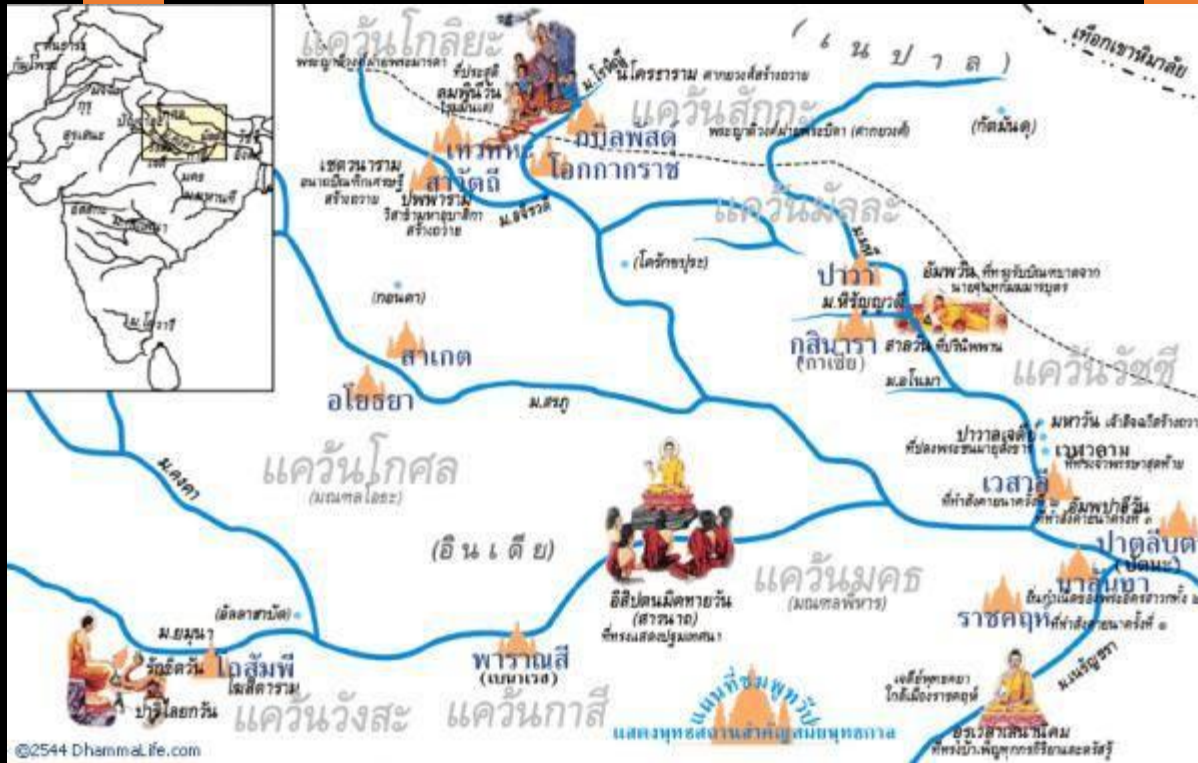
พุทธศาสนา “Buddhism”

START

ประวัติความเป็นมา

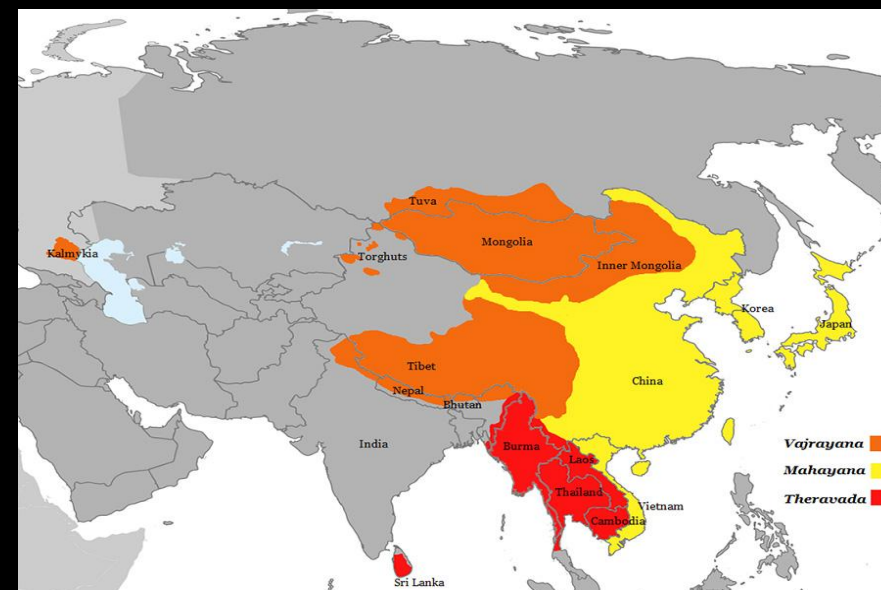
แผนที่ชมพูทวีปสมัยพุทธกาล
ที่มา : FB พระพุทธเจ้า มหาศาลาโลก

- แหล่งกำเนิดพระพุทธศาสนา สมัยโบราณเรียกว่า **ชมพูทวีป**
- ปัจจุบันดินแดนดังกล่าวได้แยกออกเป็นหลายประเทศ คือ อินเดีย เนปาล ปากีสถาน บังกลาเทศ และภูฏาน
- คนพื้นเมืองเดิมในชมพูทวีป คือ **มัลลิกะ(Draavidian)** หรือ **แขกดำ** โดนรุกรานจากพวก **อริยกะ (Aryan)** หรือ **แขกขาว** เชื่อว่า พระพุทธเจ้าเป็นคนอริยกะที่เข้ามาอยู่ในอินเดีย
- ศาสดาของศาสนาพุทธ คือ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า หรือ พระพุทธเจ้า ซึ่งพระนามเดิม คือ เจ้าชายสิทธัตถะ แห่งราชวงศ์ศากยวงศ์ ซึ่งเป็นโอรสของกษัตริย์ผู้ครองแคว้นลัทธิกะ กรุงกบิลพัสดุ์ ซึ่งอยู่ภาคเหนือสุดของชมพูทวีป แถบประเทศเนปาลในปัจจุบัน

- การประกาศศาสนาพุทธนั้น หลังจากได้แสดงปฐมเทศนา แก่ปัญจวัคคีย์ และสาวกต่าง ๆ ทำให้พระรัตนไตรครบ 3 ประการ คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระองค์รวบรวม สาวก 60 องค์ พิจารณาสมควรที่จะออกไปประกาศศาสนาให้ เป็นที่แพร่หลาย
- เมื่อพระพุทธเจ้า พระชนมายุได้ 80 พรรษา ก่อนจะ ปรีนิพพาน 1 วัน ได้แสดงธรรมแก่นายจุนทะ และนายจุนทะ ได้ถวายอาหาร คือ สุกรมัทวะ ทำให้พระพุทธประจวบหนัก และเสด็จดับขันธปรินิพพาน
- ศาสนาพุทธนั้นมีความเก่าแก่ถึง 2600 ปี ผู้นับถือส่วนใหญ่อยู่ใน ทวีปเอเชีย เช่น ไทย ศรีลังกา เนปาล กัมพูชา จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และอินเดียบางส่วน โดยศาสนาพุทธนั้นเป็นศาสนา อเทวนิยม คือ ไม่นับถือพระเจ้า

พระพุทธเจ้าและสาวกทั้ง 5
ที่มา : pinterest

แผนที่แสดงพื้นที่ที่มีผู้นับถือศาสนาพุทธ
ที่มา : pantip.com

ความเชื่อ ปรัชญา และกุศโลบาย

ในความหมายแล้วก็คือหลักธรรม
หลังจากพระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้วทรงแสดง
หลักธรรมให้เห็นถึงความเป็นศาสนาที่
สมบูรณ์ด้วยเหตุผล ปฏิบัติได้จริง โดย
วางหลักการง่ายๆ ของการดำเนินชีวิต
เอาไว้ การเกิด แก่ เจ็บ ตาย

ความเชื่อ

ศาสนาพุทธ เป็นความเชื่อรูปแบบอเทวนิยม แบบ
การไม่มีพระเจ้าและไม่ยอมรับอำนาจการดล
บันดาลของพระเจ้า ไม่เชื่อว่าพระเจ้าจะบันดาล
ทุกสรรพสิ่ง พระเจ้าไม่ใช่เป็นคนกำหนดชะตา
ชีวิตคนเรา

เชื่อในความสามารถของมนุษย์ว่ามีศักยภาพ
เพียงพอ ยอมรับการกระทำของตนเอง อยู่ใน
หลักของการใช้เหตุและผล และการพึ่งตนเอง
เชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม

กุศโลบาย

มาจากคำว่า กุศล วิธีเกิดจากปัญญา มี
เป้าหมาย ในทางศาสนาพุทธ พระพุทธองค์
ทรงเลือกใช้กุศโลบายในการโปรดสัตว์โลกทุก
ครั้ง เนื่องจากมนุษย์มีความแตกต่างทาง
สติปัญญา และการคิด

กุศโลบายการเปรียบมนุษย์เป็นบัว 4 เหล่า
บัวพื้หน้า บัวปรื้หน้า บัวใต้น้ำ บัวใต้ตม

กุศโลบายข่มใจ ความไม่รู้จักพอ ข่มใจจาก
ความไม่รู้จักให้อภัย การข่มใจจากความรู้จัก
ยอมรับความจริง

จริยศาสตร์ของศาสนา

หลักจริยศาสตร์ชั้นกลาง

หลักจริยศาสตร์ชั้นสูง

หลักจริยศาสตร์ชั้นมูลฐาน

หลักจริยศาสตร์ขั้นมูลฐาน

คือ เบญจศีล ได้แก่ ศีล 5 และเบญจธรรม ได้แก่ ธรรม 5
เป็นข้อปฏิบัติฝ่ายศีล และธรรมจุนเจือกัน คือ

เบญจศีล

1. เว้นจากการฆ่าสัตว์
2. เว้นจากการลักทรัพย์
3. เว้นจากการประพฤติดีประเวณี
4. เว้นจากการพูดปด
5. เว้นจากการดื่มสุราเมรัย

เบญจธรรม

1. มีเมตตากรุณาในสัตว์
2. เลี้ยงชีวิตในทางที่ถูกต้อง
3. มีความสำรวมระวังในกาม
4. พูดแต่คำสัตย์จริง
5. มีสติรักษาตนไว้เสมอ

หลักจริยศาสตร์ชั้นกลาง

คือ จริยศาสตร์ชั้นกลาง ได้แก่ หลัก “กุศลกรรมบท 10” แยก
เป็นทางกาย วาจา และใจ คือ

1) ทางกาย มี 3 คือ เว้นฆ่าสัตว์ เว้นการลักทรัพย์ เว้นประพฤตินิเอดในกาม

2) ทางวาจา มี 4 คือ เว้นพูดปด เว้นพูดส่อเสียด เว้นพูดเพ้อเจ้อไร้สาระ

3) ทางใจ มี 3 คือ ไม่โลภอยากได้ของคนอื่น ไม่คิดปองร้ายใคร
ไม่เห็นผิดจากทำนองครองธรรม คือเห็นว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
พ่อแม่มีบุญคุณ สัตว์เกิดโดยจตุตถิมิ พระอรุญบุคคลมี พระอรหันต์มี

หลักจริยศาสตร์ชั้นสูง

หลักจริยศาสตร์ชั้นสูง คือ ข้อปฏิบัติสำหรับบรรลุมรรคผลนิพานโดยตรง
ข้อปฏิบัติในขั้นนี้เรียกว่า “อริยมรรค” แปลว่า “ทางอันประเสริฐ” หรือ
“ทางที่ทำให้เป็นผู้ประเสริฐ” มีองค์ประกอบ 8 ข้อ คือ

- 1) **สัมมาทิฐิ** ความเห็นชอบ หมายถึง ความรู้เห็นอริยสัจ 4 ชัดแจ้งทุกประการเชื่อมโยงเข้าสู่การตรัสรู้หรืออริยสัจ
- 2) **สัมมาสังกัปปะ** ความดำริชอบ คือ ดำริปลอดเปลื้องจิตจากอารมณ์โลกีย์จากความพยาบาท จากการเบียดเบียน
- 3) **สัมมาวาจา** เจรจาชอบ หมายถึง วาจาสุจริต 4 ในกุศลกรรมบถตามที่กล่าวมาในจริยศาสตร์ชั้นกลาง
- 4) **สัมมากัมมันตะ** การงานชอบ หมายถึง การไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์และเป็นพรหมจารีบุคคลไม่เกี่ยวข้องกับกาม
- 5) **สัมมาอาชีวะ** เลี้ยงชีพชอบ หมายถึง การเลี้ยงชีพไม่ผิดกฎหมายและศีลธรรม
- 6) **สัมมาวายามะ** เพียรชอบ คือ เพียรไม่ให้ความชั่วเกิดขึ้น แต่ให้ความดีเกิดขึ้นแทน
- 7) **สัมมาสติ** ระลึกรชอบ หมายถึง ระลึกแล้วให้เกิดสติสมบูรณ์ขึ้น จนกลายเป็นปัญญาแก่กล้าและตัดกิเลสได้
- 8) **สัมมาสมาธิ** ตั้งใจมั่นชอบ หมายถึง การบำเพ็ญฌานให้เกิดขึ้นเป็นพื้นฐาน

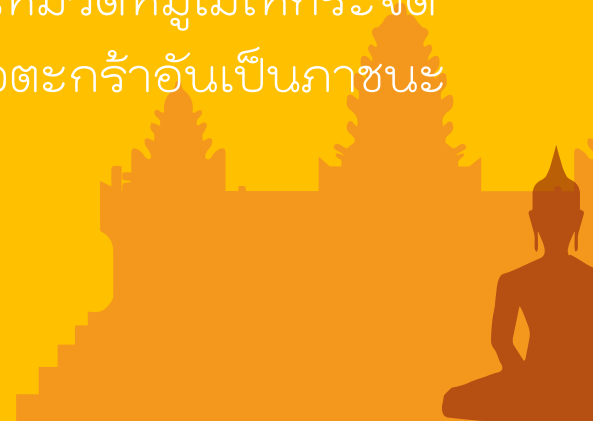

พระไตรปิฎก แปลว่า 3 คัมภีร์ เมื่อแยกเป็นคำ ๆ
ว่า พระ + ไตร + ปิฎก

คำว่า "พระ" เป็นคำแสดงความเคารพหรือยกย่อง
คำว่า "ไตร" แปลว่า สาม

คำว่า "ปิฎก" แปลได้ 2 อย่าง คือ คัมภีร์ หรือ
กระดาษ ตะกร้า

พระไตรปิฎก จึงหมายถึง สิ่งที่รวบรวมคำสั่ง
สอนของพระพุทธเจ้าไว้เป็นหมวดหมู่ไม่ให้เกิด
กระจาย คล้ายกระดาษหรือตะกร้าอันเป็นภาชนะ
ใส่ของ

คัมภีร์ในศาสนาพุทธ

ว่าด้วยวินัยหรือศีล
ของภิกษุ ภิกษุณี

ว่าด้วยพระ
ธรรมเทศนา
ทั่วไป

ว่าด้วยธรรมล้วน ๆ
หรือธรรมสำคัญ

ความสำคัญของพระไตรปิฎก

- ก่อนปรินิพพาน พระพุทธเจ้าได้ตรัสทำนองสั่งเสียกับพระอานนทที่ว่า เมื่อพระองค์ปรินิพพานล่วงลับไปแล้ว จะไม่ทรงตั้งภิกษุรูปใดแทนพระองค์ หากแต่ให้ชาวพุทธทั้งหลายยึดพระธรรมวินัยเป็นศาสดาแทนพระองค์ ตามพระพุทธพจน์ว่า "โย โว อานนท มยามโม จ วินโย จ เทสิโต ปญฺญตฺโต โส โว มมจฺเยน สตฺถา" แปลว่า ดูก่อน อานนท ธรรมและวินัยใดที่เราได้แสดงแล้วและบัญญัติแล้วแก่เธอทั้งหลาย ธรรมและวินัยนั้นเป็นศาสดาของเธอทั้งหลาย โดยกาลที่เราล่วงลับไป

- พระพุทธพจน์นี้แสดงให้เห็นว่า พระธรรมวินัย ถือเป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า
- อาจกล่าวได้ว่า พระไตรปิฎก มีความสำคัญดังนี้ คือ
- ๑. เป็นที่รวบรวมไว้ซึ่งพระพุทธพจน์ คือคำสั่งของพระพุทธเจ้า
- ๒. เป็นที่สถิตของพระศาสดาของพุทธศาสนิกชน เราสามารถเฝ้าพระพุทธเจ้า หรือรู้จักพระพุทธเจ้าได้จากพระไตรปิฎก
- ๓. เป็นแหล่งต้นเดิมหรือแม่บทในพระพุทธศาสนา
- ๔. เป็นมาตรฐานตรวจสอบคำสั่งสอนและข้อปฏิบัติในพระพุทธศาสนา คำสอนและข้อปฏิบัติใด ๆ ที่จะถือว่าเป็นคำสั่งสอนและข้อปฏิบัติในพระพุทธศาสนาได้ จะต้องสอดคล้องกับพระธรรมวินัยในพระไตรปิฎก
- ๕. เป็นคัมภีร์ที่ถือเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เป็นประโยชน์ทางวิชาการ

นิกายในศาสนาพุทธ

นิกายในศาสนาพุทธทั้ง 2 นิกายมีลักษณะคล้ายคลึงในหลักธรรม บางหลักธรรม แต่จะแตกต่างกันในการหลักการประพฤติปฏิบัติในหลักธรรมวินัยและความเชื่อ โดยเป็นผลสืบเนื่องจาก การสังคายนาครั้งที่ 2 ที่มีการรวบรวมหลักธรรมวินัยและก่อเกิด แนวคิดที่แตกแยกออกมาจากหลักคำสอนเดิม

ศาสนาพุทธมีนิกายที่สำคัญอยู่ 2 นิกาย คือ

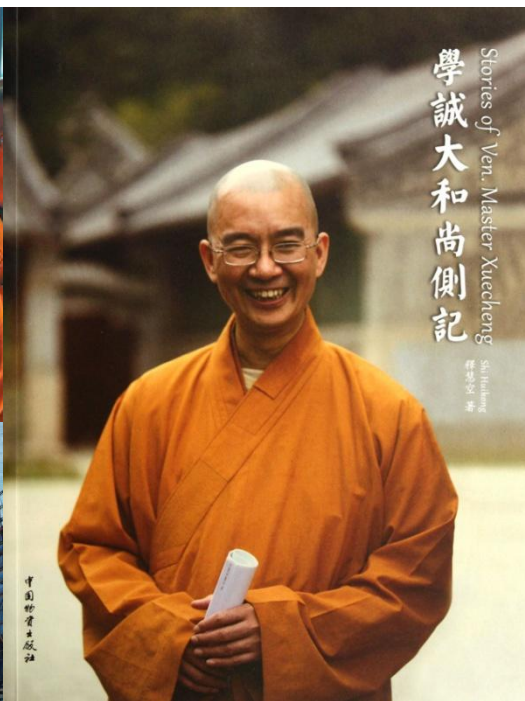
นิกายเถรวาท

นิกายมหายาน

- เป็นนิกายที่มีคนนับถือมากในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ลาว เมียนมาร์ กัมพูชา และไทย
- นิกายเถรวาทยึดถือหลักธรรมวินัยการสังคายนาครั้งที่ 1
- นิกายย่อย คือ มหานิกาย ธรรมยุตินิกาย
- ความเชื่อ พระพุทธเจ้าไม่ใช่พระเจ้าหรือเทวดา แต่เป็นมนุษย์ทั่วไปที่มีศักยภาพที่สามารถบรรลุธรรมได้ ซึ่งคำสอนไม่ใช่เรื่องลึกลับทุกคนสามารถเข้าถึงและบรรลุสู่นิพพานได้เช่นเดียว ทำความดี ละเว้นความชั่ว ทำจิตใจให้บริสุทธิ์

- ยึดคำตรัสของพระพุทธเจ้าที่ว่า “เมื่อกาลล่วงไปแห่งเรา ถ้าสงฆ์ต้องการ ก็จงถอนสิกขาบทเล็กน้อยเสียบ้างก็ได้” ซึ่งคำว่า เล็กน้อยแต่ละคนไม่เท่ากันจึงทำให้สงฆ์แยกออกจากเถรวาทมาสู่นิกายมหายาน
- คนที่นับถือส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณประเทศจีน
- **นิกายย่อยของมหายาน** นิกายศูนยวาท นิกายวิชญานวาท นิกายจิต นิกายพุทธตันตระยาน
- **ความเชื่อ** คือการสะสมบุญบารจะเป็นสิ่งที่ทำให้เราสู่ความรู้แจ้งเห็นจริง และมีการนับถือพระโพธิสัตว์ที่ยอมเสียสละส่งเสริมให้ผู้อื่นบรรลุก่อน

จุดหมายปลายทางของศาสนา

- ศาสนาพุทธ มีจุดหมายปลายทางสูงสุดของชีวิตอันเป็นความสงบสุขอย่างนิรันดร และอย่างแท้จริงคือ **พระนิพพาน** ได้แก่ ความดับอย่างสนิทซึ่งความทุกข์ความเดือดร้อน โดยดับกิเลสอันเป็นต้นเหตุแห่งความทุกข์ความเดือดร้อน
- วิธีที่จะบรรลุจุดหมายสูงสุดของชีวิตได้นั้น ชาวพุทธจะต้องปฏิบัติตาม **อริยมรรคมีองค์ 8** โดยเคร่งครัดและถูกต้อง

